

залучення молоді до аматорської творчості у різних видах мистецтва, центрами яких стали позашкільні заклади освіти України.

Полтавська міська школа мистецтв «Мала академія мистецтв» імені Раїси Кириченко діє як нова модель позашкільного закладу, що відстежує, досліджує, аналізує, розробляє і впроваджує технології виховання та навчання вихованців через красу, добро.

Висновки. Отже, можливості мистецтва, різноманітність видів і жанрів в освітньому процесі невичерпні. Саме взаємозв'язок між ними забезпечує цілісність і гармонічність особистості, створює специфічну художню атмосферу для її естетичного сприйняття. Формування особистості реалізується викладачем також на заняттях з навколишнім світом під час екскурсій, участі у різноманітних мистецьких заходах тощо.

Список використаних джерел

1. Виховання естетичної культури школярів : навчальний посібник / Зязюн[°]І.[°]А., Миропольська[°]Н.[°]С. та ін. К.: ІЗМН, 1998. 156 с.
2. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Комаровська[°]О.[°]А. Художній образ як вектор створення художньо-освітнього простору мистецького навчального закладу. *Педагогічна освіта: теорія і практика* : зб. наук. пр. Кам'янець-Подільський , 2011. Вип. 9. С. 210-215.
4. Позашкільля. Комплекс програм мистецького спрямування / Комаровська[°]О.[°]А., Бойко[°]П.[°]А. та ін. К.: ТОВ Видавництво «Шкільний світ», 2013. 63 с.

Глушкова Світлана,
концертмейстерка Полтавської міської
школи мистецтв «Мала академія
мистецтв» імені Раїси Кириченко
(м.[°]Полтава)

ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ ХАРКІВСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФОРТЕПІАНО

***Анотація.** Проаналізовано виховне значення та дидактичну цінність фортепіанної спадщини сучасних харківських митців, що дає змогу успішно використовувати її у процесі інструментальної підготовки учнів мистецьких шкіл. Висвітлено вагомі творчі здобутки та просвітницьку діяльність відомих українських композиторів сучасності М. Кармінського, В. Птушкіна, охарактеризовано їх фортепіанну творчість для дітей і юнацтва.*

***Ключові слова:** фортепіанні твори для дітей, М. Кармінський, В. Птушкін.*

***Постановка проблеми.** Першочерговим завданням початкової музичної освіти сьогодні має бути не тільки розвиток професійно-виконавських здібностей учнів, але й формування всебічно розвиненої особистості, високих духовних та естетичних ідеалів, прищеплення дітям почуття любові до традицій і культурних надбань народу. Тому особливої актуальності сьогодні набуває перегляд репертуарної політики, посилення уваги викладачів до використання в навчальному процесі творів сучасних українських композиторів.*

***Сутність вивчення проблеми.** У працях Л. Кияновської, В. Мудрика, С. Павлишина, І. Полякової, О. Фрайт, М. Черкашиної-Губаренкота ін. розглядається фортепіанна спадщина українських композиторів минулого й сучасності. Водночас, вважаємо за необхідне підкреслити особливий естетико-виховний потенціал фортепіанних творів для дітей відомих харківських композиторів М. В. Кармінського і В. М. Птушкіна, доцільність включення їх у навчальний репертуар.*

***Виклад основного матеріалу.** На заняттях у класі фортепіано ми послідовно й цілеспрямовано опановуємо з учнями твори Марка Кармінського та Володимира Птушкіна.*

Марко Веніамінович Кармінський (1930–1995) – відомий український

композитор, заслужений діяч мистецтв України. Його творчість вивчали музикознавці Г. Ганзбург, В. Клин, А. Муха, М. Черкашина-Губаренко, О. Шреєр-Ткаченко. У творчому доробку композитора чотири опери, балет «Рембрант», мюзикл «Робін Гуд», музика до театральних вистав та фільмів, симфонічні твори («Молодіжна увертюра, «Українська сюїта»), фортепіанна музика, хори, вокальні цикли. Надзвичайно активною була громадська діяльність композитора: за його участю був створений благодійний Фонд підтримки обдарованої молоді [1]. Особливе місце у творчості М. Кармінського займають твори для дітей, в яких інтелект митця поєднався з дитячою чистотою, безпосередністю, довірливою відвертістю. Деякі з фортепіанних п'єс мають програмні назви: «Веселий трубач», «Бродячий фургон», «Сумна кішка», «Похід ляльок», «Ми граємо на подвір'ї», в інших оживають відомі танцювальні ритми – «Павана», «Менует», «Кантрівальс», «Вальс квітів», «Безумний вальс». Цикли мініатюр із романтичними назвами «Новелети», «Акварелі» потребують тонкого вслуховування у мінливу фактуру, а «Партити» залюбки грають як юні, так і дорослі музиканти. Вважаємо, що залучення творів М. Кармінського до освітнього процесу сприятиме музичному й духовному розвитку учнівської молоді.

Володимир Михайлович Птушкін належить до плеяди видатних педагогів-композиторів сучасності, відомих далеко за межами України. Його творчість охоплює майже всі жанри: опера «Дива дивні», симфонії, інструментальні концерти, кантати, мюзикли, театральна музика, камерні й хорові твори. Музика композитора звучала в Польщі, Сербії, Франції, США, Німеччині, Швейцарії, Македонії, Угорщині. Автор постійно спілкувався з багатьма виконавцями, диригентами, художніми колективами різних країн, брав участь у виконанні своїх творів як соліст-піаніст і концертмейстер.

Фортепіанна музика для дітей В. Птушкіна презентує цікаві творчі знахідки композитора. Він, як досвідчений піаніст, надавав своїм п'єсам різну методичну спрямованість, можливість опанувати сучасну інтонаційну мову на матеріалі нескладних, але ефективних творів, які розвивають крупну

та мілку техніку гри на фортепіано, уміння фразувати, володіти штрихами, що є важливим кроком до виконання більш складних творів («Гноми марширують», «Хрестики-нулики», «Веселий дощик», «Сумна розмова», «Настирлива муха», «Балетна сценка»).

Народний артист України, Лауреат міжнародного конкурсу композиторів В. Птушкін є лауреатом Всеукраїнської премії імені В. Косенка за музику для дітей та юнацтва, а його творчість – помітна віха в історії вітчизняної музичної культури. Тому вивчення фортепіанних творів композитора сприяє формуванню світогляду, розвитку музичних здібностей дітей та юнацтва.

Висновки. Систематизація, аналіз і узагальнення відомостей щодо окремих фортепіанних творів харківських композиторів М. Кармінського і В. Птушкіна дозволяє підкреслити їх дидактично-пізнавальний та виховний потенціал. Це дає підстави викладачам включати їх твори поряд із творами західноєвропейських композиторів у робочі навчальні програми учнів із музичного інструменту, використовувати не лише у практиці фортепіанної підготовки учнів, а й у їх концертній і конкурсній діяльності. Адже використання вітчизняної національної музики сприяє зміцненню народних традицій, протистоїть масовій культурі, формує в молоді високі естетичні смаки та ідеали.

Список використаних джерел

1. Спогади про Марка Кармінського / укл. Г. І. Ганзбург. Харків : Каравела, 2000. 132 с.
2. Птушкін В. П'єси та ансамблі для фортепіано. Харків: Фактор, 2006. 96 с.

Дідіченко Олена,
викладачка вищої категорії,
Полтавська міська школа мистецтв
«Мала академія мистецтв»
імені Раїси Кириченко,